

СУРГУУЛЬ, ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ХООЛ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН: БУСАД ОРНЫ ТУРШЛАГА

Харьцуулсан судалгаа

Судалгааны код: СТ-18/209

АГУУЛГА

Нэг. Сургуулийн хоолыг европын зарим оронд зохицуулсан туршлага

Хоёр. Сургууль, цэцэрлэгийн хоолны үйлдвэрлэл, үйлчилгээг зохицуулж буй гадаадын зарим орны эрх зүйн орчин

- Япон
- БНСУ
- БНХАУ
- ОХУ
- Словени

Ашигласан материал

Судалгааны хураангуй

Ихэнх орнуудын хувьд цэцэрлэг, сургуулийн сурагчдыг хоолоор хангах асуудал нь боловсрол, хүнсний аюулгүй байдал, нийтийн хоолны үйлдвэрлэл, үйлчилгээний тухай хууль тогтоомжууд, холбогдох бодлогын баримт бичгүүд, хоолны эрүүл ахуй, шим тэжээлийн стандартуудын хүрээнд зохицуулагдаж байна. Судалгаанд хамрагдсан орнуудаас Япон, БНСУ, Словени Улс нь сургуулийн хоолны бие даасан хуультай байна.

БНСУ-ын хувьд үйлдвэрлэгч болон нийлүүлэгчид Сургуулийн өдрийн хоол дэмжих төвөөр дамжуулан хоол, хүнсний бүтээгдэхүүнийг сургуульд нийлүүлдэг байна. Хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг нийлүүлэх компанийг уралдаант шалгаруулалтаар сонгон шалгаруулж хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүн ханган нийлүүлэх гэрээ байгуулан ажилладаг.

Японы хувьд сургуулийн хоолны үйлдвэрлэл, үйлчилгээний хяналтыг 2011 оноос хойш эрчимжүүлсэн ба бүх сургуулийн гал тогоонд хоол, хүнсний аюулгүй байдлын НАССР тогтолцоог хэрэгжүүлж эхэлсэн. Бэлтгэн нийлүүлэгчдийг мужийн Сургуулийн хоолны холбоод нарийн шалгуураар сонгон шалгаруулдаг. Засгийн газрын хорооноос сургуулийн хоолны эрүүл ахуйн хяналт, шалгалтыг сайжруулах асуудлаар нэлээдгүй хүчин чармайлт гарган ажилладаг ба сургуулийн ажилтнуудад эрүүл ахуйн хяналт, шалгалтыг хэрхэн үр дүнтэй явуулах талаар зааж сургаж, удирдамжаар хангадаг байна.

БНСУ болон Японд сурагчдын хооллох зөв дадал, зуршил бий болгох, мэдлэг өгөх үүднээс хоол зүй, шим тэжээлийн багш ажиллуулдаг. Эдгээр улсад сурагчдыг шим тэжээлтэй хоолоор хангаж, хооллолтын зөв дадал зуршлыг төлөвшүүлэхээс гадна хоолоор дамжуулан хүүхдийг хүмүүжүүлэх, амьдралд бэлтгэх, үндэсний уламжлалт хоолны соёлоо хадгалж, өвлүүлэхэд ихээхэн анхаардаг байна.

1964 онд Японы Боловсролын яамнаас хоол зүйчдийн цалинг хэсэгчлэн санхүүжүүлэх болсноор сургуулийн хоол зүйч бий болсон байна. Үүнээс өмнө сургуулийн хоол зүйч гэх мэргэжил, орон тоо байгаагүй бөгөөд сургуулийн тогооч нь хоолны бэлтгэл, төлөвлөлтийг хариуцан, чөлөөт цагаараа шим тэжээлийн боловсролтой холбоотой үйл ажиллагаа явуулдаг байжээ. 1990 оноос хойш нийгэм, эдийн засагт гарсан өөрчлөлтүүдийг (түргэн хоолны үйлчилгээ нэмэгдсэн, эцэг, эхчүүдийн ажлын ачаалал ихэссэн, ажлын цаг уртассан гм.) даган сургуулийн хоол, шим тэжээлийн боловсролд анхаарал хандуулах шаардлага гарч, сургуулийн хоол зүй, шим тэжээлийн багшид тавигдах шаардлага нэмэгдсэн байна. Улмаар 2005 онд Шим, тэжээлийн багш нарыг лицензжүүлж, 2007 оноос хоол зүй, шим тэжээлийн боловсролын тогтолцоог нэвтрүүлжээ.

Улаанбаатар
2018 он

БНХАУ, ОХУ нь сургууль, цэцэрлэгийн хүүхдийн хоол үйлдвэрлэлтэй холбоотой асуудлыг зохицуулсан бие даасан хуульгүй бөгөөд зарим бодлогын баримт бичгийн хүрээнд боловсруулагдсан хөтөлбөрүүд болон Хүнсний аюулгүй байдлын тухай хууль (БНХАУ), Боловсролын тухай хууль (ОХУ)-иар тус тус зохицуулж байна. Сургуулийн хоолны тогтолцоо нь сургууль, хот, хотын захиргаа, аймаг/субъектын хүрээнд бие даасан байдалтай явагдаж байна.

Словени Улсын хувьд сургуулийн хоолны үйлдвэрлэл, үйлчилгээг 2010 онд баталсан Сургуулийн хоолны тухай хуулиар зохицуулж байна. Сургуулийн хоолонд тохирохгүй, эсхүл бага давтамж болон бага хэмжээтэй олгох хүнс болон тэдгээрийг орлуулах эрүүл хүнсний жагсаалтыг баталсан.

Европын зарим орнуудын хувьд:

- 53 хувь - сургуулийн орчинд хүнс, ундааны автомат машин байрлуулахыг хориглосон, эсхүл эрүүл хоол хүнсний сонголт бүхий хязгаарлалтуудыг тогтоосон;
- 76 хувь - хоол, хүнсний зар сурталчилгааг хориглосон;
- 68 хувь - хоол, шим тэжээлийн боловсрол нь заавал судлах хичээлийн хөтөлбөрт орсон;
- 65 хувь - хоол бэлтгэх, нийлүүлэх асуудал хариуцсан ажилтнуудад тусгай сургалт зохион байгуулдаг байна. Зарим улсад хоолны үйлдвэрлэлтэй холбоотой бүхий л ажилтан, бэлтгэн нийлүүлэгчдэд мэргэжлийн шаардлага, стандарт үйлчилдэг бол Итали, Латви, Швед зэрэг улсад дээрх шаардлагыг албажуулаагүй боловч зохих мэдлэг, чадвартай ажилтан байх ёстой гэж заасан байна. Сургуулийн хоолны бэлтгэн нийлүүлэлт хариуцсан ажилтанд мэргэжлийн сургалтад хамрагдсан байх шаардлага тавьдаггүй улсын тоонд Кипр, Чех, Ирланд, Литва, Нидерланд, Норвег, Португал болон Их Британи (Англи) орж байна.

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН СУДАЛГАА, МЭДЭЭЛЭЛ, ЛАВЛАГААНЫ АЛБА